

Nr 6.

Av herr **Holmgren**, om rätt för vissa marinintendenter att såsom tjänstetid tillgodoräkna sig viss tjänstgöring.

I Kungl. Maj:ts avlöningsreglemente för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen den 29 juni 1921 (S. F. S. nr 388/1921) återfinnas i §§ 7 och 8 bestämmelser angående tjänsteårsberäkning. Vid tillämpning av dessa föreskrifter har inträffat, att en del personal blivit jämförelsevis styvmoderligt behandlad, och de av förstahandsmyndigheterna givna tolkningarna ha ej alltid stått i överensstämmelse med reglementets anda, varom talrika besvärsmål nogsamt bära vittne. Emellertid har genom besvärns anförande rättelse ej ernåtts i alla fallen, och i ett av dessa, åsyftande en del marinintendenter, vilka vid övergången till det nya avlöningssystemet kommit i påtagligt ogynnsam ställning, har Kungl. Maj:t förklarat sig — av formella skäl — förhindrad gilla de gjorda besvären. Här är det emellertid utan tvivel fråga om ett undantagsfall (frågan berör endast sju personer). Marinintendenturkårens sena tillkomst, varvid den första rekryteringen ägde rum från den gamla civilstaten, som tidigare utfört kårens nu tillkommande göromål, jämte de av rättvisa och billighet dikterade och av 1911 och 1917 års riksdagar beslutade omläggningarna av lönerna inom kåren, varigenom flera befattningar förlades i de högre graderna, vilka omläggningar uteslutande torde få betraktas som löneregleringar, äro omständigheter, vilka med full tydlighet peka hän på det faktum, att kåren intagit och i vissa fall alltjämt intager en undantagsställning i förhållande till övriga kårer inom marinen. Detta förhållande har vid flera tillfällen återverkat på personalens avlöningsförhållanden, och vid ovannämnt avlöningsreglementes ikraftträdande orättvist inverkat på här ovan nämnda sju personers tjänsteårsberäkning. Vid placering i löneklass av dessa har sålunda ej vederbörlig hänsyn tagits till bestämmelserna i § 7 i avlöningsreglementet, vari det stadgas, att beställningshavare, som tidigare i statens tjänst utfört arbete, likvärdigt med eller av högre värde än det, han har att utföra å beställningen, må tillgodoräkna sig den tid, under vilken detta arbete utförts. För ifrågavarande marinintendenter har den tid, de tjänat kronan som extra ordinarie kammar-skrivare, märkvärdigt nog ej ingått i tjänsteårsberäkningen, ehuru de under

denna sin tidigare tjänsteutövning fullgjort fullt likvärdigt arbete med det, de såsom marinunderintendenter vid kårens nydaning 1904 kommit att utföra. Ej heller torde man, såsom nu skett, helt få bortse ifrån det förhållandet, att dessa marinintendenter på grund av kårens tidigare exceptionellt dåliga befodrings- och därigenom även avlöningsförhållanden, vilka olägenheter blivit så tydligt av statsmakterna erkända och gottgjorda genom nyssnämnda vid 1911 och 1917 års riksdagar fattade beslut, av Kungl. Maj:t långt tidigare på grund av ådagalagda förtjänster tillagts högre tjänsteklass d. v. s. utnämnts till närmast högre befattning i flottan (marinen) för att giva dem en militär tjänsteställning, svarande mot deras befattningar. Det pekuniära vederlaget kunde emellertid ej samtidigt effektueras på grund av bristen på ordinarie beställningar inom den högre tjänsteklassen, utan blev detta först möjligt genom 1911 års riksdagsbeslut, då tidigare missförhållanden i viss mån utjämnades. Men hade kåren blivit vederfaren full rättvisa från början av sin tillvaro, hade här ifrågavarande personal kunnat räkna sig som ordinarie beställningshavare senast från samma tid, Kungl. Maj:t enligt ovan tillagt dem högre tjänsteklass, och dess placerande i löneklass vid nu gällande avlöningsreglementes ikraftträdande hade då fått ett för dem mera rättvist förlopp. Nu har hela den tid, varunder de, vad dem själva vidkommer, mera till namnet än till gagnet tjänat kronan som marinintendenter av 2.º gr. i flottan (marinen), på grund av ej berättigad brist av ordinarie beställningar inom graden under samma tid ej kunnat medräknas vid tjänsteårsberäkningen såsom marinintendenter av 2. graden vid marinintendenturkåren, ehuru de under denna tid utfört arbete, som varit fullt likvärdigt med det, som sedermera kommit att svara mot den ordinarie beställningen, och har ju också såsom tidigare framhållits deras befodrning i flottan (marinen) av Kungl. Maj:t vidtagits för att giva dem en ställning svarande mot de befattningar, som av dem bestriddes. Härigenom blir den rättvisa, dem vederfarits genom ovannämnda riksdagsbeslut eller löneregleringar, i ej ringa grad dem ånyo berövad, ty de få nu åter kännbart nog dragas med följderna av, att kåren under ett tidigare skede levat under ogynnsamma och ohållbara befodringsförhållanden. Det torde ej vara staten värdigt, att en befattningshavare genom ett nytt avlöningssystem åter kastas tillbaka och frånhändes frukterna av en gång gjord, av rättvisa och billighet dikterad, lönereglering, detta så mycket mera, som avsikten med det nya avlöningsreglementet även varit att dels bereda personalen löneförbättring och dels att utjämna tidigare orättvisor.

Jag vill nu med ett exempel belysa, huru de nu givna tolkningarna av bestämmelserna i §§ 7 och 8 verkat för en av ovannämnda sju personer, marinintenden av 1:a graden E. B. E. Thörn, och huru föreskrifterna borde verkat, därest andemeningen i § 7 mom. 2 och avlöningsreglementet i övrigt fått falla utslaget.

Ifrågavarande marinintendent antogs till extra ordinarie kammarskrivare

(underlöjtnants värdighet) vid flottans station i Karlskrona den 15 maj 1901, utnämndes till marinunderintendent den 30 september 1904, till marinintendent av 2. gr. i flottan den 26 oktober 1906, till marinintendent av 2. gr. vid marinintendenturkåren den 8 december 1911 och till marinintendent av 1. gr. den 28 september 1917, varav framgår att samme marinintendent i *över 10 års tid* innehaft underlöjtnants eller lägre avlöning.

Genom beslut av den 12 januari 1922 har chefen för marinintendenturkåren jämlikt Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 2 december 1921 (S. F. S. nr 685/1921) placerat Thörn i 8:e löneklassen i löneplan för officerare enligt § 5 i avlöningsreglementet, varvid ej vare sig tid som extra ordinarie kammarskrivare eller marinintendent av 2. gr. i flottan tillgodoräknats vid tjänsteårsberäkningen såsom marinunderintendent i förra och marinintendent av 2. gr. vid marinintendenturkåren i senare fallet.

Hade emellertid detta rättvisligen ägt rum skulle Thörns lönetursberäkning med hänsyn till förut angivna befordringsdata enligt §§ 7 och 8 i avlöningsreglementet bliva:

$\frac{15}{3}$ 01— $\frac{30}{6}$ 04	löneklass	1	} 1:a lönegraden
$\frac{1}{7}$ 04— $\frac{26}{10}$ 06	»	2	

tillgodo till 2:a lönegraden $2\frac{1}{4}$ år (§ 8 mom. 1, 2:a st.)

$\frac{27}{10}$ 06— $\frac{31}{3}$ 07	löneklass	3	} 2:a lönegraden
$\frac{1}{4}$ 07— $\frac{31}{3}$ 10	»	4	
$\frac{1}{4}$ 10— $\frac{31}{3}$ 13	»	5	
$\frac{1}{4}$ 13— $\frac{28}{9}$ 17	»	6	

tillgodo till 3:e lönegraden $4\frac{1}{2}$ år (§ 8 mom. 1, 2:a stycket.)

$\frac{1}{10}$ 17— $\frac{31}{3}$ 19	löneklass	8	} 3:e lönegraden.
$\frac{1}{4}$ 19— $\frac{31}{3}$ 22	»	9	
$\frac{1}{4}$ 22—	»	10	

Ungefär likartat ställa sig jämförelserna för övriga 6 personer. (Marinintendenterna Ehlin, Dahlgren, Hansell, Carlsson, Ekman och Lindqwister).

På grund av, vad sålunda anförts, får jag äran hemställa,

att riksdagen ville besluta, att de marinintendenter, som varit extra ordinarie kammarskrivare vid Kungl. Flottan och marinintendenter av 2. graden i flottan eller marinintendenturkåren finge såsom tjänstetid som marinunderintendenter tillgodoräkna sig tiden som extra ordinarie kammarskrivare och såsom tjänstetid som marinintendenter av 2. graden vid marinintendenturkåren tjänstetiden som marinintendenter av 2. graden i flottan eller i marinintendenturkåren.

Stockholm den 12 januari 1924.

Bj. Holmgren.

Arskrift.

Bilaga 1.

Till KONUNGEN.

Hos Eders Kungl. Maj:t får jag i underdånighet anhålla att göra följande framställning.

Genom beslut den 12 januari 1922 har Chefen för marinintendenturkåren jämlikt Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 2 december 1921 (svensk författningssamling nr 685/1921) placerat mig i 8:e löneklassen i löneplan för officerare enligt § 5 i Kungl. Maj:ts avlöningsreglemente för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen den 29 juni 1921 (svensk författningssamling nr 388/1921).

Undertecknad antogs till extra ordinarie kammarskrivare (underlöjtnants värdighet) vid flottans station i Karlskrona den 15 maj 1901, utnämndes till marinunderintendent den 30 september 1904, till marinintendent av 2:a graden i flottan den 26 oktober 1906, till marinintendent av 2:a graden vid marinintendenturkåren den 8 december 1911 och till marinintendent av 1:a graden den 28 september 1917.

Av ovanstående torde framgå att jag, som blivit sent befördrad, i *övertio års tid* innehaft underlöjtnants och lägre avlöning. Detta beror på, att vid marinintendenturkårens organisation ett oproportionerligt stort antal befattningar förlades i den lägsta graden. I enlighet med nådig proposition till 1911 års riksdag beslöts emellertid att träda i kraft från och med år 1912 en omläggning av antalet befattningar i de olika graderna, så att flera befattningar lades i de högre graderna och färre i den lägsta, utan att sammanlagda antalet befattningar undergick någon förändring. Någon liknande omläggning torde icke hava skett, vad någon annan kår, militär som civilmilitär, beträffar.

Fördelningen av antalet befattningar inom de olika graderna före och efter 1912 åskådliggöres av nedanstående tabeller:

	före 1912	efter 1912
Marinöverintendent	1	1
Förste marinintendenter	3	3
Marinintendenter av 1:a graden	22	30
Marinintendenter av 2:a graden	22	25
Marinunderintendenter	23	12
Summa	71	71

Detta statsmakternas beslut om omläggning av antalet befattningar torde hava varit dikterat av en önskan att genom att förbättra marinintendenturkårens befodringsutsikter skaffa marinintendenterna vid en ej allt för hög levnadsålder en avlöning svarande mot det arbete de utförde. För att förbättra marinintendenturkårens ställning gent emot marinens övriga personal, militär som civilmilitär, och därigenom underlätta tjänsten samt för att giva kårens personal en militär tjänsteställning, svarande mot personalens befattningar, hade Kungl. Maj:t tillagt de marinintendenter, som därav ansetts förtjänta, högre tjänsteklass, d. v. s. efter viss väl vitsordad tjänstetid utnämnt dem till närmast högre befattning i flottan (marinen).

Sålunda blev undertecknad, som ovan nämnts, utnämnd till marinintendent av 2:a graden i flottan den 26 oktober 1906, under det att undertecknad först den 8 december 1911 blev befördrad till marinintendent av 2:a graden

vid marinintendenturkåren. Hade proportionen mellan antalet befattningar i de olika graderna i marinintendenturkåren vid kårens organisation varit densamma som efter 1911, skulle jag redan år 1904 blivit utnämnd till marinintendent av 2:a graden vid marinintendenturkåren. Hade så varit förhållandet skulle vid nu gällande avlöningsreglementes ikraftträdande jag, som därigenom vid placering i löneklass inom 3:e lönegraden fått tillgodoräkna mig en del av min tjänstetid som marinintendent av 2:a graden (2:a lönegraden), kommit i högre löneklass än chefen för marinintendenturkåren nu bestämt. Det egendomliga har nu inträffat, att en marinintendent, som upprepade gånger varit förbigången vid befordran till marinintendent av 1:a graden och nu är placerad i rullan *efter* undertecknad, dock kommit i högre löneklass.

Av ovanstående torde framgå att jag vågar anse att jag utan egen förskyllan kommit i ogynnsam ställning beträffande befordran och därigenom även lönetur. Detta så mycket mera som statsmakterna från och med 1918 beslöto om ytterligare en omläggning inom marinintendenturkårens grader i likhet med vad som beslutats år 1911. Därför vågar jag hos Eders Kungl. Maj:t göra underdånig framställning, att Eders Kungl. Maj:t under hänvisning till bestämmelserna i avlöningsreglementet (svensk författningssamling nr 388/1921) § 7 mom. 2 och 4 samt § 8 måtte av nåd pröva rättvist medgiva att jag finge dels som tjänstetid som marinintendent tillgodoräkna mig min tjänstetid som extra ordinarie kammar-skrivare vid flottans station i Karlskrona, dels som tjänstetid som marinintendent av 2:a graden vid marinintendenturkåren tillgodoräkna mig min tjänstetid som marinintendent av 2:a graden i flottan. Under dessa tider har jag otvivelaktigt även faktiskt gjort samma tjänst som marinunderintendent och marinintendent av 2:a graden respektive.

Skulle denna min underdåniga anhållan vinna nådigt bifall skulle min lönetursberäkning med hänsyn till förut angivna befordringsdata enligt §§ 7 och 8 i avlöningsreglementet bliva

$\frac{15}{5}$	01— $\frac{30}{6}$	04 löneklass 1	} 1:a lönegraden
$\frac{1}{7}$	04— $\frac{26}{10}$	06 » 2	
tillgodo till 2:a lönegraden 2			$\frac{1}{4}$ år.
$\frac{27}{10}$	06— $\frac{31}{3}$	07 löneklass 3	} 2:a lönegraden
$\frac{1}{4}$	07— $\frac{31}{3}$	10 » 4	
$\frac{1}{4}$	10— $\frac{31}{3}$	13 » 5	
$\frac{1}{4}$	13— $\frac{28}{9}$	17 » 6	
tillgodo till 3:e lönegraden 4			$\frac{1}{2}$ år.
$\frac{1}{10}$	17— $\frac{31}{3}$	19 löneklass 8	} 3:e lönegraden.
$\frac{1}{4}$	19— $\frac{31}{3}$	22 » 9	
$\frac{1}{4}$	22—	» 10	

Stockholm den 28 februari 1923.

Underdånigst

B. Thörn.

Marinintendent av 1:a graden.

*Avskrift.**Bilaga 2.*

Till KONUNGEN.

I underdånig skrivelse den 28 sistlidne februari anhöll jag på anförda skäl att som tjänstetid som marinintendent av 2:a graden vid marinintendenturkåren få tillgodoräkna mig den tid jag varit marinintendent av 2:a graden i flottan.

Häröver har kungl. marinförvaltningen den 29 nästlidne mars avgivit underdånigt yttrande, vari ämbetsverket förklarat sig förhindrat tillstyrka bifall till min underdåniga framställning.

Med anledning härav tillåter jag mig i underdånighet anförda följande.

Det torde inom statsförvaltningen icke finnas någon kår, som före avlösningsreglementets tillkomst tidigare varit lidande under så svåra befordrings- och därigenom även avlösningsförhållanden som marinintendenturkåren, och vilka svårigheter blivit så framträdande tydligt av statsmakterna erkända och gottgjorda genom de vid 1911 och 1917 års riksdagar fattade besluten om omläggning av antalet befattningar i de olika graderna inom marinintendenturkåren på sätt jag angivit. Ej heller torde det vara med rättvisa och billighet förenligt, att den omständigheten, att en kår eller enskild befattningshavare förut lidit under av statsmakterna erkänt ogynnsamma avlösningsförhållanden läggas till grund för att detta allt framgent skall fortfa.

Ett bifall till min underdåniga framställning vore endast i full konsekvens med 1911 och 1917 års riksdagars beslut beträffande marinintendenturkåren, då det torde vara statsmakterna angeläget, att en befattningshavare icke genom ett nytt avlöningssystem åter kastas tillbaka och berövas frukterna av en gång gjord, av rättvisa och billighet dikterad lönereglering, detta så mycket mera som avsikten med det nya avlösningsreglementet även varit att dels bereda personalen löneförbättring och dels att utjämna tidigare orättvisor. Som lönereglering måste dock givetvis de vid 1911 och 1917 års riksdagar fattade besluten angående marinintendenturkåren framför allt anses.

Bestämmelserna i § 7 mom. 2 av gällande avlösningsreglemente (svensk författningssamling nr 388/1921) torde även giva tillräckligt stöd för bifall till min underdåniga framställning, då jag såsom jag i min underdåniga skrivelse framhållit, under den tid jag varit e. o. kammarskrivare och marinintendent av 2:a graden i flottan faktiskt gjort samma tjänst som marinintendent och marinintendent av 2:a graden respektive. Dessa tjänstgöringar hava även skett omedelbart och i en följd före tillträdet av ordinarie beställningen såsom marinunderintendent och marinintendent av 2:a graden.

Därest dock gällande författningar mot förmodan skulle lägga hinder i vägen för nådigt bifall till min underdåniga framställning anhåller jag i underdånighet att ärendet för full rättvisas ernående måtte få underställas riksdagens prövning.

Några större konsekvenser torde ett sådant beslut icke kunna medföra, då det inom hela statsförvaltningen icke finnes någon tjänstemannakår, vars tidigare nedtryckta ställning statsmakterna funnit rättvist förbättra upprepade gånger på sätt skett åren 1911 och 1917 med marinintendenturkåren genom omläggning av antalet befattningar inom de olika graderna, varför följderna av ett bifall till min underdåniga framställning icke torde kunna sträcka sig *utom* sagda kår. Utom undertecknad berör frågan endast fem andra marinintendenter (Ehlin, Dahlgren, Hansell, Carlsson och Ekman).

Stockholm den 19 april 1923.

Underdånigst

B. Thörn.

Marinintendent av 1:a graden.
